

Nehéz megszólítanom Önöket, mert Önök csendben vannak, ahelyett, hogy tiltakozásuk felverné Európát. Mert mi is folyik itt? Keresztény és magyarüldözés, gyalázás, a másság, azaz a sátáni másság égisze alatt. Önöknek püspökök és érsekek, papok és szerzetesek, kötelességük volna egy apróság: ha kell, életük árán is megvédeni a hitet, Krisztust, és híveiket. De Önök nem teszik. Hallgatnak, és bölcsességnek gondolják ezt a hallgatást... Pedig nem az! Ennyit Önök-

Lanczkor Gábor 57

FOLYAMISTEN

(regényrészlet)

nek, akik ma, a homoszexuálisok önmutogató és kereszténységet gyalázó felvonulása után egyetlen szóval sem tiltakoztak, noha XVI. Benedek pápa erre vonatkozó véleményét és utasításait jól ismerik... Ám, Önök püspökök, érsekek és papok ismét, mint már oly sokszor cserbenhagyták saját híveiket, a megalázott Egyházat. Mert az egyház mi vagyunk. És Önök elnézték a rózsaszín Bibliát, és a Korpuszt. Sajnálom Önöket, mert némák maradtak... De Önök e kis levelet is elhallgatják nyilván. Hiszen a szokás hatalom! Tartsanak bünbánatot, mert Önök ma hitetlennek látszanak híveik előtt!

Ennyi állt girbegurba kézírással a négyzetrácsos spirálfüzetből kitépelt lapon, amely címzés, aláírás és boríték nélkül volt bedobva a Pest megyei kisváros római katolikus plébániájának postaládájába. Múlt héten volt a fővárosban a melegfelvonulás, hangos tüntetőktől kísérvé, akik a *Buzikat a Dúnába, zsidókat is utána* szlogen skandalása után jól össze is vertek két német homoszexuális férfit a rakparton. A bulvársajtó persze címlapon tudósított mind a rendezvényről, mind annak megzavarásáról, így valamelyik lakótelepi újságosbódé mellett elhaladva Gellei János atya is szembetalálkozhatott a papi galléros inget kigatyával viselő, és rózsaszín Bibliát ölelgető fiúnak a képével, akire a levélíró utalt.

Miután a bejárati folyosóról nyíló irodahelyiségben az íróasztalhoz ült, eltöprengett, mihez kezdjen az obskúrus írománnyal, aztán negyedrét hajtva négy darabba tépte, és a papírkosárba hajította. Az alpakka késsel bontotta föl a maradék postát, amely ma egy közüzemi számlát és az egyházmegye körlevelét jelentette, ez utóbbit átfutotta és a feketére érett asztal-lapon hagyta, míg a számlalevelet a megfelelő irattartóba helyezte. A két borítékot összegyúrte, és az anonim levél darabjai közé hajította.

érsekek, ez meredt rá az átrendezett fecnik közül. Tisztában volt vele, hogy a paplakban ő az egyetlen, aki képes ezt a szót ilyen távolságból kiolvasni, de azért csak-csak lenyúlt a szakadt papírszeletért, összegyúrte, majd különös óvatossággal ejtette vissza a többi közé. Aztán egy szűk órán keresztül

adminisztratív ügyekkel foglalkozott. Bőven lett volna még tennivalója, amikor a tizenegyet elütötte a falióra, de nagyot sóhajtvá kikapcsolta a laptopot, összerendezgette az asztalon szanaszét heverő iratokat, fogta a táskáját, és sietősen elhagyta a parókiát. Autóval ment a városi kórházba. A múlt 58 héten érte szélütés a plébánia idős kanonokját. Ebéd közben. Egyszerűen csak lefordult a kópadlóra. Nem egészen öt perc alatt ott volt érte a mentő, de azóta is öntudatlan volt. János atya ma is hozott a szentostyából, remélve, hogy sikerülhet valami módon kapcsolatot teremtenie a galambósz, szikár arcú beteggel, hogy le tud olvasni a szájáról egy áment, hogy biccent neki, jelez a szemével, vagy bármiféle jelet ad, amit ő igenként értelmezhet, de hiába beszélt hozzá, Donát atya semmi jelét nem mutatta, hogy észlelné a jelenlétét. A betegek kenetét még a baleset napján megkapta. Mint azóta minden nap, János ma is bő háromnegyed órát ült az ágya mellett, fogta a kezét és csöndesen mormolva imádkozott, mintha az ő nevében is tenné.

Miután a fiatal pap elhagyta a kórtermet, váltott néhány finomkodó mondatot a beteg állapotáról a főnővérrel, majd leviharzott a lépcsőn, hogy minél előbb kívül legyen a hetvenes években épült csúf klinikaépületen. Beült a viharvert fehér Suzukiba, indított, és olyan figyelmetlenül és zavartan kanyarodott ki a kórház előtti széles fasorra, hogy a védett úton haladó metálszürke autó sofőrjének kellett a fékbe lépnie. Az amúgy is paphiányban szenvedő magyar egyházmegyék átlagához képest jócskán túlképezve, közvetlenül Rómából került János bő egy évtizede a vidéki plébániára, és nem lehet mondani, hogy felhőtlen lett volna a viszonya az idős, és rettentően konzervatív atyával, aki akkoriban már húsz esztendeje pásztorolgatta itt a főként lakótelepi tömbházakban éldegélő nyáját.

A posta előtti piros lámpánál várakozva a papi civilt viselő Gellei arra eszmélt, hogy egy szőke fiatalember tépi föl a Suzuki ajtaját.

– Meg vagy te hibbanva?!

Az atya olyannyira megszeppent a töprengését elvágó agresszív hangtól, hogy mukkanni sem tudott.

– Mondjál már valamit, malacképű! – ordította karláncát csörgetve az inkább fiú-, mint férfikorú, rövid ujjú kockás inget viselő alak.

A pap önkéntelenül is a visszapillantó tükörbe lesett az orrára tett célzás miatt, amely a gyerekkorában elviselt csúfolódások keserű emlékét kavarta föl benne, de persze nem a saját képét látta, ahhoz közelebb kellett volna hajolnia, hanem egy metálszürke Hondát, amelynek a volánja mögött nem ült senki.

– Bocsásson meg, kérem! – ennyit tudott kiböki ijedten.

– Nehogy Jézus Krisztusról kezdj el itt nekem hadoválni! Majdnem összetörted a kocsimat!

- Nem állt szándékomban. Bocsásson meg!
- Legalább a kezedet emelted volna föl, hogy elnézést!
- Elnézést – mondta, és végre nyíltan a fiú szemébe nézett.

A leplezetlen agresszió által eltorzított arc, amit látott, valahogy rögtön és különösen megnyugtatta.

59

– Az egyik paptársamnál voltam a kórházban, aki nagyon beteg. Elmerültem a gondolataimban, és figyelmetlenül kanyarodtam ki az útra. Kérem, ne haragudjon rám, őszintén sajnálom, hogy veszélyeztettem az ön és autója épségét – mondta higgadtan, mindvégig a fiatalember szemébe nézve. Aki nemcsak ettől jött zavarba, de a komikus hangütéstől is. Izgágán járatta tekintetét a férfi arcán és az autó belsején.

– Hihetetlen – mondta, és visszasetett a kocsijához.

A pap a harmadik keresztutcánál lefordult jobbra, a fiatalember ment tovább egyenesen.

Míg megebédelt a parókia konyháján, megint Donát atya járt az eszében. Immár hatodik napja kellett nélkülöznie a társaságát. Ahogy csendesen, gépiesen táplálkozva egyedül ült a megszokott helyén a négyfős étkezőasztal mellett, élesen látta maga előtt, amint az asztalterítőre esik kezéből a villa a rászúrt húsdarabbal, aztán élettelenül fordul le a sovány test a megnyikorduló székről a padlóra.

Feje halkan koppan a kövezeten.

Megtörölte a száját, töltött az üvegkancsóból a pohárba, fölhajtotta a kissé fertőtlenítőszer-ízű csapvizet, majd az irodahelyiségbe vonult. Az interneten keresgélt egy jó ideig a környékbeli és budapesti buszosok között, néhányat föl is hívott, sűrűn jegyzetelgetve közben.

Gyalog indult el a lakótelepi általános iskola felé. Tíz perc alatt oda is ért. Amikor a hatvanas évek végén, hetvenes évek elején fölépültek az új négyemeletes háztömbök, az egykori faluból, amelynek csaknem teljes utcaszerkezetét eltörölték a megbízott mérnök- és munkáskezek, jobbára csak a parasztkorok templom, a parókia, és a templom mögött elterülő temető maradt meg. Gellei az oldalsó kapun ment be az iskolaudvarra. Az órájára pillantott, volt még három perce. A négy évtizedes épületkomplexum olyannak tűnt a nagyra nőtt fákkal, csúnyácska bokrokkal, lehasznált padokkal, töredezett aszfalttal, és a tornateremmel, amelyen egy óriási op-art festmény díszlett, és amit egy csupa-ablak folyosó kötött össze a panelekből összerakott háromszintes főépülettel, olyannak tűnt most mindez a papnak, akár egy utópikus kaszárnya, amelyet az elmaradt harmadik világháború idején építettek föl a Hitlerjugend mintájára toborzott szocialista ifjúságnak.

János Csongrádról került a pesti szemináriumba, és az ódon Tisza-parti kisváros képe azóta is az elveszett édenként élt emlékezetében. Mélyen vallásos családban nőtt föl, három testvére közül a nővére négy, az öccse két gyereket nevelt szigorú katolikus szellemben. Húga, aki három évvel volt fiatalabb Jánosnál, kissé kilógott a sorból, hiszen az idős szülők rosszlása ellenére harmincon túl még mindig nem ment férjhez és nem szült gyereket, három éve éltek együtt a jelenlegi barátjával.

60 Ez volt a kevésbé kedvelt hittancsoportja a kettő közül. Egy idősebb, világi hitoktató hölgygel osztozva János atya tanította a legkisebbeket és az ötödik-hatodik osztályosokat, ők vártak most rá a kopott iskolapadok mögött kuporogva.

– Dicsértessék a Jézus Krisztus! – zengték kórusban, kánonban egy mutáló fiúhanggal, amely kissé kényszerűen kullogott a többiek után.

– Mindörökké ámen! – felelte a pap, és megállt a tanári asztal mögött. Szétcipzározta a táskáját, kivetette a kerek talpon álló ezüstfeszületet, aztán a gyerekek is fölálltak, hogy közösen elimádkozzák a Miatyánkot. Az atya inkább volt híve a fesztelen társalgásnak, mint a soros lecke rigorózus fölmondásának, ezért, miután fölírta a hiányzókat, az órát most is a múlt vasárnapi evangélium megbeszélésével kezdték, ami amúgy péntek lévén már meglehetősen távolságban volt. Így aztán, hogy valóban legyen miről beszélni, fölcsapta a Bibliát, és újból fölolvasta a vonatkozó részt.

– És elfogyván a bor, a Jézus anyja monda néki: nincs boruk.

Ha csak tehetete, nem az egyháza által jóváhagyott hivatalos modern fordítást, hanem a Károli-Bibliát használta, kissé rebellis módon ugyan, és azt is kockáztatva, hogy a gyerekek kevésbé értik meg a régies nyelvet.

– Amint pedig megízlelé a násznyag a borra lett vizet, és nem tudja vala, honnét van (de a szolgák tudták, akik a vizet merítik vala), szólítá a násznyag a vőlegényt, és monda néki: minden ember a jó bort adja fel először, és mikor megittasodtak, akkor az alábbvalót: te a jó bort ekkorra tartottad.

Ahogy befejezte, hátradőlt a kényelmetlen székén, végignézett a kilenc gyereken, és mosolyogni próbált. A lányok mindig sokkalta komolyabbnak tűntek, mint a látens idiotizmussal kamaszodó, velük egykorú fiúk. Most is egy szőkecopfos kislány, Viki lendítette legelőször magasba a kezét, miután az atya föltette első kérdését a szövegre vonatkozólag.

Közhelyeknél és a történet fölmondásánál sokkal többre persze egyiküktől sem futotta. János nem feledte azt a sokszerű döbbenetet, amit az első hit-tanóráján élt át, sokkalta jártasabb lévén a teológiában, mint a pedagógiában. Minden közelítésével a gyerekek merev hallgatásába ütközött. Azóta persze belejött ebbe is, mint másba, például a plébánia adminisztratív irányításába, amelyet Donát atyától vett át fokozatosan, aki körülményességével és a pszikálódásaival nem könnyítette meg a fiatal pap irodai tanulóiéjét.

Míg Kánában a vízből lett bor, addig Jeruzsálemben, a tanítványaival elköltött utolsó vacsorán, ott mi lett a borból, egy pillanatig habozott, hogy föltegye-e a keresztkérdést, de aztán a válasz helyén tátongó süket csöndtől tartva inkább rátért a mai témájukra.

A csongrádi templom hajlott korú plébánosa, akire János azóta 61 is nagy szeretettel emlékezett, úgy segített annak idején megjegyezni a hét főbűn listáját, hogy egy képzeletbeli japán nagykövet nevét írta föl a táblára. *Keföbu Ihatolu*, véste föl most ő maga a nevet az alig fogó kék filctollal a nagy fehér műanyaglapra, amelyen mindenféle korábbi kriksszkrak-szok halvány, letörölhetetlen nyoma látszott, és közben nosztalgiával gondolt a régi palatáblákra és a krétára, amelytől mindig rettenetesen kiszáradt a keze.

– Keföbu, vagyis Kevélység, Fösvénység, Bujaság. És Ihatolu, vagyis Irigység, Harag, Torkosság, Lustaság – nyilazgatta végig szótagonként János atya, mindegyiket a lehető legolvashatóbban igyekezően fölgyötörni a táblára a vacak írószerszámmal.

Váratlanul a magasba lendült az egyik fiú keze.

– Atya, van erről egy film! – mondta büszkén és harsányan, miután a pap fölszólította.

– Miről, Dominik? – kérdezett vissza komolyan.

– A bűnökről.

– A főbűnökről? És miféle film az?

Izgatottság uralkodott el a csoporton. Mire az atya kiszedte belőlük, hogy *A hetedik* című thrillerről van szó, addigra homályosan ugyan, de maga is emlékezett a mozira, amit még Csongrádon látott. Úgy rémlett neki, hogy nem is volt rossz film. De azért a főbűnök részletes magyarázatánál szándékosan került bármiféle kérdezősködést a thrillert illetően, még ha ezzel el is mulasztotta azt a kivételes alkalmat, hogy a csoport kevésbé aktív részét is bevonja a beszélgetésbe.

Az óra végén elimádkozták az Üdvözlégyet, aztán a gyerekek kiviharoztak a tanteremből. A pap komótosan összepakolt a táskájába, lekapcsolta a villanyt, majd a főkapun keresztül hagyta el az iskolaépületet. Szeretett volna a lakótelepi nagybécében egy doboz bonbont és egy csomag kávéét vásárolni a kórházi nővéreknek. Meglátása szerint igen lelkiismeretesen viselték gondját Donát atyának.

Mivel nem kávézott és nem különösebben szerette az édességeket, így csak körülbelül volt tisztában az efféle cikkek árával. Igyekezett az olcsóbbak közül választani, de így is szorongásszerű, ösztönös rossz érzés töltötte el, amikor a pénztárnál bőven ezer forint fölött fizetett. Majd rögtön meg is fedtte magát, hogy miért ilyen fukar. Amitől különösen megkönnyebbült.

Ahogy kilépett a boltból, egy lila nyúljelmez viselő alakba ütközött.

Szórólapokat osztogatott. Hiába intett neki a pap, hogy köszöni, nem kér, groteszkül gesztikulálva csak rátukmált egy kézzel teleírt papírt. Olyan lasan, méltóságteljesen biccentett aztán feléje a nagy tapsifüles fejével, akár egy spanyol nemesúr. Gellei a zebránál állva olvasta el a szöveget, míg az ötös számot viselő busz eldübörgött előtte. A következő állt a lapon:

1. *Ami lesz, és visszahatni képes, az van.*
2. *Ami önmagára visszahat, az önmagát okként határozza meg.*
3. *Csak az képes magát alakítani, aki visszafordul és magára okként hat.*
4. *Aki magára okként hat, az már olyan, amilyenné magát alakítani kívánja.*
5. *Azonban mégsem lehetett volna olyan, amilyen, ha nem alakította volna olyanná, amilyen, jóllehet azzal a magával alakította magát olyanná, amilyen, amilyenné alakult.*
6. *A fejlettebb visszanyúl, hogy fejlettebb legyen.*
7. *Így önmagát (oda-vissza) kölcsönösen meghatározza.*
8. *Ekként a szabadság kétszeres meghatározottság az időben.*
9. *Ha annak tudatában élsz, hogy minden pillanatodhoz vissza(meg)térhetsz, saját megváltásodtól vagy bekerített.*
10. *Az ember tehát alávetett valakinek, aki legjobban ismeri: önmagának.*
11. *Tarts önmagadtól.*
12. *Kész van, ami készül.*

Visszalépett kettőt, hogy a rondán elburjányzott tüskebokor takarásából megnézzé magának még egyszer a nyulat. De nem látta ott az üvegajtónál. Két idős hölgy beszélgetett a bolt előtti kis téren. János atya a zsebébe gyúrta a lapot, és zavarodottan indult meg a zebrán keresztül.

Ahogy hazaért a parókiára, nyomban az íróasztalhoz ült az irodában. Kiterítette maga elé a nyúl üzenetét, és miután kihalászott néhányat a reggeli íromány cafatjaiból, egymás mellé helyezte őket. De sem a tinták színe, sem a két kézírás nem egyezett. Félbehajtotta a szórólapot, belecsúsztatta azt a pár szakadt darabot, még egyszer félbehajtotta az egészet, majd anélkül, hogy kimondta volna magában, mi is a célja ezzel, fogta, és eltette az íróasztal fiókjának belső sarkába egy köteg összegumizott levél alá.

Épp csak be tudta fejezni a vasárnapi nagymise előtt a gyóntatást. Kilenc negyvenkor kinézett a gyóntatószékből, és minthogy úgy látta, csak nem csökken a sor hossza, eztán igyekezett jelentősen rövidebbre fogni az intelmeket.

Két évtized távolából is elismerésre méltó volt a csongrádi plébános pedagógiai trükkje. Tegnapelőtt, a hittanórát követő éjszakán Keföbu Ihatolu kereste föl álmában a papot. Sötétbarna selyemköpenyt viselt. Haja, amely úgy fénylett, akár egy hollószárny, a feje búbján kontyba volt fölkötve. Ritkás, arasznyi hosszú kecskeszakállát szálazgatta hegyes, sárgás 63 körmeivel, majd így szólt:

– Nem akar a hold feljönni.

Miután ezt kimondta, elmosolyodott, a szemével mosolygott és a szeme körüli ráncokkal, míg cérnavekony szája rezenéstelen maradt, de hogy mit jelentett ez a mosoly, hogy rá vonatkozhatott-e, hogy gúnyos, elnéző avagy bátorító, azt János atya nem bírta eldönteni.

– Nem vagyok japán – ennyit válaszolt.

– Nem akar a nap feljönni – szólt higgadtan Keföbu Ihatolu.

Majd fölállt és eltűnt.

Gyóntatás, és főként misézés közben a fiatal pap gyakran érezte magán eluralkodni a kényszert, hogy a szavai által előhívott gesztusok tudatosságán túl igyekezzen odafigyelni a legegyszerűbb, látszólag jelentéktelen mozdulatai ritmusára is. Amitől egyébként a rövid imádságokkal keretezett étkezései közben sem volt képes eltekinteni. Emiatt néha már úgy érezte magát, mint egy eszelős. Amíg nem ivott egy kortyot, tudatosítva, hogy most éppen vizet iszik, és aztán nem helyezte vissza a poharat az asztalra, de olyan halkán, hogy az nem koppanhatott, és nem is akárhová, pontosan oda, ahol már előre kinézte neki a helyet, a kockás abrosz egyik világoskék négyzetének a sarkába, egészen addig nem lapátolhatta föl a villájára a következő adag rizst.

A vasárnap délelőtti istentiszteletet, amelyre a hittanos gyerekei is jártak, jó ideje ő tartotta. Donát atyának megmaradt az esti mise, amely most szintén a fiatal papra hárult, bár ezt egyáltalán nem érezte tehernek. Ahol igazán megszenvedte a kórházba került kanonok hiányát, a gyóntatás volt. Nem szeretett gyóntatni. Ezt jó néhány évig magának sem ismerte el, aztán egyszer csak, tökéletesen tisztában lévén a helyzet ellentmondásosságával, kisfiús durcássággal meggyóna a budapesti szerzetes testvérnek, akire legfőbb lelki gyámolítójaként tekintett.

Egy lány következett a sorban. Ahogy letérdeltek, nagy szeme a gyóntatószék rácsozatán keresztül olyannak látszott, mint két túlérett vadcseresznye. Szégyenlősen sutyorgott a papnak, aki a legszívesebben csuklyát húzott volna a fejére, mint a néma barátok. Elhadart néhány kenetes közhelyet, kijelölte az elimádkozandót, és gyorsan megadta a föloldozást. Ismerte a lányt, Patríciának hívták, járt hozzá hittanra, tavaly bér málkózott. Kedvelte. Szorgalmas volt, energikus, kissé lobbanékony. Jánosban soha még

csak föl sem merült a cölibátus szükségességének megkérdőjelezése, vagy pusztán a vágy, hogy nőhöz érjen. Hogy magához nyúljon. Római katolikus hitvallását és a papi hivatás iránti elkötelezettségét töretlennek érezte.

De titkon azért irigyelte a protestáns lelkipásztorokat, hogy nem kell
64 gyóntatniuk. Ami persze logikai nonszensz, és ez a gondolat megint valamelyest megvigasztalta, hiszen bűnbocsánat nélkül nincsen szentáldozás sem. A papot nem érezte leválaszthatónak a civil énjéről. Nem volt civil énje. De egy serdülőlány megkezdett nemi életének tényszerűségére egyszerűen nem volt fölkészülve a vasárnap délelőtti érzékenységével. Kizökkentette a belső ritmusából.

– Krisztus teste.

– Ámen – felelte Patrícia, majd az orgona zúgása és a hívek éneke közepette elnyitotta fényes ajkait, és kissé kidugta a nyelvét. János atya ráhe-lyezte az ostyát, aztán igyekezett a sorban következő fiúra figyelni.

